

ZAPISI

Marko Mugerli

Slovenski študentje na baselski univerzi v 16. stoletju

Na začetku 16. stoletja je bila za naše in tuje študente zelo priljubljena dunajska univerza. Imela je več kot 1000 študentov letno, kar jo uvršča med največje izobraževalne ustanove tistega časa. S pojavom reformacije in s širitvijo augsburške veroizpovedi je bilo jasno, da se bo njena popularnost nekoliko zmanjšala. In res, od 20. let 16. stoletja je opazen trend upadanja njenega števila študentov.

Velik del krivde za upadanje števila študentov dunajske univerze nosijo nemške univerze v Jeni, Heidelbergu, Strasburgu in Tübingenu. V teh primerih gre za univerze v luteranskih krajih. Da so bili med njihovimi študenti tudi naši rojaki, ni nič presenetljivega, saj so med reformacijskimi smermi pri nas prevladovali luterani. Bolj presenetljiva bi bila ugotovitev, da bi našli naše študente na univerzi v območju druge reformacijske smeri. V mislih imam baselsko univerzo¹, torej izobraževalno institucijo na področju švicarske reformacijske smeri.

Švicarski reformaciji so poseben značaj poleg njenih verskih voditeljev dajali švicarski humanisti, ki so si ravno Basel izbrali za eno od svojih najpomembnejših središč. V mestu, ki je slovelo zlasti po svojih obrtnikih, trgovcih in bankirjih, je bilo več tudi priznanih tiskarn. Najbolj znana med njimi je bila tiskarna Johanna Frobenja, kateremu so že sodobniki nadeli naziv »kralj tiskarjev«. Tu so izdajali številna humanistična dela, med katerimi je treba v prvi vrsti omeniti dela Erazma Rotterdamskega, ki je v mestu tudi nekaj časa živel in imel svojo šolo. Njegovih svetovno znanih spisov ni potrebno posebej poudarjati, ne smemo pa pozabiti na njegovo odklonilno stališče do Luthra, saj je s tem pomembno vplival na odnos švicarskih humanistov do omenjenega reformatorja.²

V Baslu je živel in deloval tudi Heinrich Loriti-Glareanus (1488–1563), znamenit švicarski humanist in geograf. Njegova knjiga »Geographia«, prvič objavljena 1523, je bila učbenik na številnih evropskih univerzah.³ Glarean je bil znan tudi po svojih prevodih antičnih avtorjev, še posebej Homerjeve Iliade. Kruh si je služil še s predavanjem na baselski univerzi.

Na njej je poučeval tudi Sebastijan Münster (1489–1552), in sicer teologijo, Stari testament in hebrejščino. V šolskem letu 1547/48 je opravljal funkcijo rektorja. Poleg že omenjenega se je zanimal še za geografijo. Zaslovel je z delom »Cosmographia«, ki je doživela kar 46 izdaj.⁴

Tukaj je deloval še en svetovno znani humanist Theophrastus von Hohenheim, bolj znan kot Paracelsus (1493–1541). Bil je eden med najpomembnejšimi prirodoslovci 16. stoletja,

¹ Univerzo v Baslu je papež Pij II. ustanovil z bulo, izdano v Mantovi dne 12. november 1459. 4. aprila 1460 je bila univerza slovesno odprta.

² Mijo Mirković, Matija Vlačić Ilirik, Pula, Rijeka 1980, str. 353.

³ Walter Rüegg, *Geschichte der Universität in Europa, von der Reformation zur Französischen Revolution (1500–1800)*, Band. II, München 1996, str. 35.

⁴ Prav tam.

zdravnik in kemik. Ob prevzemu učnega mesta v Baslu je javno zažgal dela Avicennasa in Galena, ki so tedanjim zdravnikom pomenila skoraj toliko kot teologom Sveto pismo. Paracelsus je bil doma s Koroške. Svoji domovini je posvetil zgodovinsko delo »Chronica und Ursprung des landts Kärnten«.⁵

Močna prisotnost humanistov je gotovo vplivala na bodočega reformatorja Ulricha Zwinglija, ki se je leta 1502 vpisal na baselsko univerzo. Po študiju je postal vojaški duhovnik in je dvakrat spremljal svoje rojake v Italijo ter prisostvoval njihovim bojem. Leta 1518 je postal pridigar v züriški stolnici. Podobno kot Luther se je tudi Zwingli posvetil študiju svetega pisma. Bil je mnenja, da se v njem razodeva Božja volja, zato je treba preveriti vse cerkvene običaje in ugotoviti, če jih sveto pismo predpisuje. Če jih ne zapoveduje, jih je treba odpraviti. Zwingli, ki je užival podporo mestnih oblasti, je v Zürichu odpravil čaščenje svetnikov in relikvij. Nastopil je zoper cerkveno hierarhijo, duhovništvo, romanja in mašo. Pod vprašaj je postavil redovne zaobljube, praznike in postne dneve. Iz cerkva so odstranili podobe, slike in sveče. Prepovedal je cerkveno petje in orgle. Po novem je bilo bogoslužje sestavljeno iz molitev, branja svetega pisma, pridige in obhajanja evharistije štirikrat letno. Krst je postal le znamenje zaveze, evharistija zgolj spomin Kristusovega trpljenja.⁶

Reformacijske ideje so se širile v ostale švicarske kraje, med drugim tudi v Basel. Njihovi privrženci so leta 1529 nasilno prevzeli oblast. V mestu so odpravili mašo in uničili podobe svetnikov.⁷

Novoverci so iskali zaveznike tudi pri Luthrovih privržencih. Želeli so doseči spravo med obema stranema. Tako je oktobra 1529 v Marburgu prišlo do verskih pogovorov med Luthrom in Zwinglijem. Vendar pogovori niso pripeljali do zedinjenja. Skupnega jezika nista mogla najti ob vprašanju Kristusove navzočnosti v evharistiji. Luther se je izrekel za fizično, realno navzočnost. Zwingli je opiraje se zlasti na Janezov evangelij, zagovarjal pojmovanje evharistije kot duhovne hrane. Kmalu potem je prišlo do nastanka cvinglijanske oziroma baselske ter augsburške veroizpovedi, ki sta dokončno ločili oba reformacijska tabora. Tako so cvinglijanci imeli dva sovražnika, na eni strani luterance na drugi pa katoličane. S slednjimi so se leta 1531 spopadli pri Kapplu in bitko izgubili. Med padlimi je bil tudi Zwingli.⁸ Vodilno vlogo med njegovimi privrženci je prevzel Henrik Bullinger, ki je poskušal z novim švicarskim reformatorjem Jeanom Kalvinom doseči kompromis. Kalvin je bil mnenja, da človek ne more prostovoljno izbirati med dobrim in zlom, on sploh nič ne izbira, on je že odrešen ali preklet. Kdor ni preklet, se za to srečo ne more sklicevati na svoja lastna dejanja, ampak zgolj na Zveličarjeve zasluge. Glede vprašanja evharistije je Kalvin zagovarjal stališče, da Kristusovo telo in kri v posvečenem kruhu nista navzoča, vendar je evharistija kljub temu milostni dar Boga.⁹

Jean Kalvin in Henrik Bullinger sta leta 1549 sklenila Consensus Tigurinus, ki glede evharistije in predestinacije sprejema omiljene kalvinistične formulacije, in sta tako ustvarila temelje za zedinjenje švicarske reformirane Cerkve, ki se je zgodilo leta 1562 z nastankom skupne veroizpovedi cvinglijancev in švicarskih kalvinistov, tako imenovane »Confessio helvetica posterior«.¹⁰

⁵ Prav tam, str. 425.

⁶ Zgodovina Cerkve 3, Reformacija, protireformacija in katoliška prenova (1500–1715), Družina, Ljubljana 1994, str. 72.

⁷ Prav tam, str. 82.

⁸ Prav tam, str. 87.

⁹ 2000 let krščanstva, Ljubljana 1991, str. 845.

¹⁰ Zgodovina Cerkve 3, Reformacija, protireformacija in katoliška prenova (1500–1715), Družina, Ljubljana 1994, str. 195.

Za ta čas, torej od začetka pa do 60. let 16. stoletja, so izpričani stiki nekaterih naših rojakov z baselsko univerzo, švicarskimi humanisti in reformatorji.

Baltazar Praunsperger, doma iz Savinjske doline, je na začetku stoletja študiral na tamkajšnji univerzi. Bil je avtor številnih glasbenih knjig. Razen tega o njem ne vemo praktično ničesar. Vprašanja, ali je imel stike s švicarskimi humanisti, in če jih je imel, ali je to vplivalo na druge njegove rojake, ostajajo odprta.

Več vemo o Lenartu Budini, ustanovitelju stanovske šole v Ljubljani. V 20. letih je deloval v Baslu in njegovi okolici. Od leta 1522 je bil vodja neke šole v Rheinfeldenu v švicarskem kantonu Aargau. Še leto pred tem je služboval kot korektor v tiskarni Johanna Frobenova v Baslu. Stiki s Frobenovim podjetjem so dokazljivi še leta 1537, ko je bil že v Ljubljani. Obstajajo tudi domneve, da je osebno poznal humanista Glareana oziroma da je bil celo njegov učenec. Oba sta se leta 1529 zaradi nemirov v Baslu in zaprtja univerze umaknila v Freiburg. Tu je Lenart dosegel bakalavreat, Glarean pa je dobil službo profesorja. V zgodovino-pisju se omenja tudi Budinova izredna glasbena nadarjenost, kar bi lahko kazalo na njegovo šolanje pri Glareanu, ki je bil izvrsten glasbeni teoretik in pisec raznih del s tega področja. Dodatno pozornost vzbuja njegov prozni latinski prevod prvih šestih spevov Iliade, ki se je ohranil prav v Ljubljani. Mogoče ga je Lenart prinesel s seboj ob vrnitvi v domovino.¹¹

S tem v zvezi lahko omenim še eno osebo, ki je sicer prihajala izven slovenskega etničnega ozemlja, vendar je imela stike s slovenskimi protestanti. Gre za Matija Vlačića-Ilirika (1520–1575), ki je prihajal iz Labina v Istri. V mladosti se je šolal v Benetkah, kjer je bil njegov učitelj Giambattista Cipeli, prijatelj in učenec Erazma Rotterdamskega. Verjetno je bil prav Giambattista vzrok, da je Vlačić leta 1539 izbral prav Basel za prvi kraj svojega študija. Tu se je gibal v krogu Erazmovih učencev, ki so bili protestanti, cvinglijanske smeri. Omeniti je treba univerzitetnega profesorja Oporina, ki je poleg poučevanja grščine vodil tudi svojo privatno tiskarno ter skrbel za izdajanje protestantskih knjig. Objavil je številna Vlačićeva dela. Ne smemo pozabiti omeniti tudi doktorja Simona Gryneuma, baselskega profesorja in enega od sestavljavcev baselske veroizpovedi. Vlačić je bil v času svojega študija nastanjen prav v njegovi hiši. Z njim je ohranjal stike še potem, ko je leta 1540 odšel v Tübingen. Prekinili so se naslednje leto, ko je njegovega učitelja in mecena pobrala kuga, ki je tedaj razsajala v Baslu.¹²

S švicarskimi humanisti sta imela stike tudi Peter Bonomo in njegov učenec Primož Trubar. Jože Rajhman v Pismih Primoža Trubarja omenja pet njegovih pisem, naslovljenih na Henrika Bullingerja, po smrti Ulrika Zwinglija, duhovnega vodjo švicarske reformacije.¹³ V njih je razvidna neka pozitivna naravnost do omenjene smeri, vendar se v vprašanju evharistije Trubar postavlja na Luthrovo stran. Pri tem je dosti zgovorno pismo z dne 13. marca 1557. V njem pravi, da mu je Bullinger poslal knjižico z njegovo versko razpravo, nad katero ni imel pripomb. Njemu in vsem drugim predstavnikom »helvetske« cerkve se opravičuje zaradi lažnih govoric, češ, da je javno na prižnici vse cvinglijance preklel in jih zmerjal za krivoverce. V nadaljevanju je govora o sporu med luteranci in cvinglijanci zaradi zakramenta-obhajanje večerje.¹⁴ Pri svojih pridigah je govoril o substanci zakramenta. Zaradi tega

¹¹ Primož Simoniti, *Humanizem na Slovenskem*, Ljubljana 1979, str. 114–128.

¹² Mijo Mirković, *Matija Vlačić-Ilirik*, Pula, Rijeka 1980, str. 26–88.

¹³ Prvo pismo je bilo napisano 13. septembra 1555, ostala pa 13. marca 1557, 10. julija 1557, 20. decembra 1557 in 1. februarja 1559. Jože Rajhman, *Pisma Primoža Trubarja*, Ljubljana 1986, str. 24–37.

¹⁴ Marburški pogovori med luteranci in cvinglijanci v oktobru leta 1529 niso privedli do zedinjenja. Medtem ko so lahko 14 členov skupno določili, so se duhovi ob 15. členu, ob vprašanju Kristusove navzočnosti v evharistiji, ločili. Luther se je, sklicujoč se na posvetitvene besede, ki jih je s kredo napisal predse na mizo, izrekel za fizično, realno navzočnost; Zwingli je opiraje se zlasti na Janezov evangelij, zagovarjal pojmovanje evharistije kot duhovne hrane. *Zgodovina Cerkve* 3, str. 84.

nauka je prišlo do razdora in needinosti v krščanski cerkvi ter do počasnejšega širjenja evangelija. Pravi, da tako visoke disputacije o resnični, telesni, bistveni in duhovni navzočnosti Kristusovega telesa ne koristijo preprostim ljudem. Postavi se na Lutrovo trditev, da se pri večerji kristjanom resnično deli Kristusovo telo in njegova kri in da niso samo znamenja.¹⁵

Konec 60. let ni moč najti Trubarjevih pisem naslovljenih na švicarskega reformatorja. Iz tega se je v našem zgodovinopisju sklepalo, da Trubar verjetno ni želel poglobljati stikov s Švicarji, ker bi s tem lahko pripeljal do razkola med slovenskimi reformatorji.¹⁶

Od vseh obstoječih pisem vzbuja pozornost predvsem prvo pismo z dne 13. september 1555, v katerem Trubar pravi, da se je iz Bullingerjevih del veliko naučil in da je iz njih že 17 let pridigal v slovenski deželi. Nadaljuje, da je bil zaradi tega dostikrat preganjan in so ga naposled hoteli celo spraviti v ječo, kljub temu pa nanj ni jezen, ampak mu je vdan.¹⁷ Zanimivo je, da je potemtakem Trubar začel po njegovem zgledu pridigati že leta 1538, torej v času ko je bil še katoliški duhovnik. V času od leta 1533 do 1540 je bil v Ljubljani stolni pridigar. Za to obdobje je značilno, da je že zagovarjal zmerna reformacijska načela (proti romanjem in zidanju novih cerkva). Mogoče je ob stikih s tedaj maloštevilnimi protestanti prišel do del Henrika Bullingerja. Skoraj bolj verjetna bi bila domneva, da so imeli pri tem prste vmes člani humanističnega krožka tržaškega škofa Petra Bonoma, med katere prištevamo tudi Primoža Trubarja. V krožku so poleg tozadevnih del prebiral še reformacijske spise. V letu, ki ga omenja v pismu Henriku Bullingerju, se Trubar ni nahajal v Trstu. Mogoče mu je njegovo delo dostavil kateri izmed članov krožka. Zgledi, ki jih je po njem prevzel Trubar v svojih pridigah, so bili po vsej verjetnosti vzrok za njegov odhod iz Ljubljane leta 1540.¹⁸

Protestantska dela naj bi vzbudila zanimanje tudi koprškega škofa Petra Pavla Vergerija, ki je moral zaradi obtožb krivoverstva leta 1549 pobegniti v Basel¹⁹ in kasneje v Tübingen.²⁰

Vidimo, da so obstajali kontakti z Baslom in tamkaj delujočimi humanisti in reformatorji. Zato lahko upravičeno domnevamo, da bi se med baselskimi študenti našel kakšen naš rojak. Peter Pavel Vergerij, Primož Trubar, Peter Bonomo, Lenart Budina in Matija Vlačić Ilirika so bile osebe, ki so imele velik vpliv na našo reformacijo in bi lahko prispevale pri odločitvi posameznih študentov, da gredo na študij v Švico.

To so bili vzroki, da sem svoj pogled usmeril na baselsko univerzo. Iz tega kraja sem prejel sezname vpisanih študentov, ki jih je v obliki dveh knjig napisal Hans Georg Wackernagel. Prva knjiga zajema čas od 1460 do nemirnega leta 1529. Takrat je bila univerza zaprta zaradi vstaje Zwinglijevih privrženecv. Drugi del prinaša imena študentov od leta 1530 do 1601.

Prva knjiga ni prinesla pričakovanega rezultata. Med vpisanimi nisem našel skoraj nobene slovenskega študenta. Pozornost so mi vzbudila le tri imena. Prvo izmed njih je ime študenta »Gabriel Krantz de Stein«, vpisano že leta 1461.²¹ Ob imenu ni nobene navedbe dežele, iz katere je študent prihajal. Označba kraja, bi lahko pomenila imena krajev Kamnik ali Kamen na Koroškem. Njegov priimek, ki se prebere »Kranc«, je bil lasten številnim prebivalcem Kranjske in bi lahko kazal na njegovo domačo deželo. Drugo ime »Michael Resch

¹⁵ Jože Rajhman, *Pisma Primoža Trubarja*, Ljubljana 1986, str. 27–29.

¹⁶ Prav tam, str. 8, 9.

¹⁷ Prav tam, str. 24.

¹⁸ Trubar se je potem, ko si je pridobil naklonjenost novega ljubljanskega škofa Franca Kacijanerja, vrnil v Ljubljano in leta 1542 prevzel kanonikat.

¹⁹ Peter Pavel Vergerij je objavil v Baslu številna dela, na primer: »Francisci Spierae Civitatulani horrendus casus« (1549) in 12 drugih del reformacijske vsebine. Hans Georg Wackernagel, *Die Matrikel der Universität Basel*, II. Band 1532/33–1600/01, Basel 1956, str. 63.

²⁰ Mijo Mirković, *Matija Vlačić-Ilirik*, Pula, Rijeka 1980, str. 124.

²¹ Hans Georg Wackernagel, *Die Matrikel der Universität Basel*, I. Band 1460–1529, Basel 1951, str. 2.

de Stein in Slavonia Gurcens. dyoc.«²² označuje študenta, vpisanega leta 1513. Gre za osebo, ki je prihajala s področja krške škofije. Čez šest let se omenja še Kamničan »Conradus Henseler Litopolitanus.«²³

Podobna slika se je kazala tudi ob pregledu prvih strani druge knjige. Do srede 16. stoletja sem našel vpisane le Vergerija (vpis 1. januarja 1550) in Ilirika (vpis 1. maja 1539). Nekaj sem jih našel še v 50 letih. Po 60. letih 16. stoletja nisem pričakoval boljših obetov, saj od tega časa niso izpričani kontakti slovenskih protestantov s švicarskimi. Presenečenje je bilo veliko, ko sem prav od tega časa do šolskega leta 1600/01 našel okoli 40 študentov, ki naj bi prihajali s slovenskega etničnega ozemlja. Pomembni se zdita ugotovitvi, da je večina vpisana v zadnji tretjini stoletja in da so mnogi izmed njih pred tem študirali na nemških univerzah, zlasti v Tübingenu. Mogoče je pri tem imel vlogo Trubar in morda le ni popolnoma prekinil stikov s švicarsko reformacijo. Na ta vprašanja bodo morda dale odgovor bodoče raziskave.

V 16. stoletju je bila za študente z današnjega slovenskega etničnega ozemlja popularna univerza v Baslu. Ker do sedaj niso bila objavljena imena teh študentov, sem sklenil, da jih navedem:

	ime in priimek	leto vpisa	dežela/mesto, odkoder izhaja	otročstvo, študij, kariera...
1	Gabriel Krantz	1461	»de Stein«	
2	Michael Resch	1513	»de Stein in Slavonia Gurcens.dyoc.«	
3	Conradus Henseler	1519	»Litopolitanus«	
4	Matej Flacius	1539		
5	Peter Pavel Vergerij	1549/1550	Koper	Bil je znan borec za cerkveno reformacijo. Rodil se je 1497/98 v Kopru. Postal je koprski škof. V letih 1549 in 1550 se je nahajal v Baslu. Tukaj je datiran 1. januarja 1550. Tu je objavil številna dela, na primer: »Francisci Spierae Civitatulani horrendus casus«(1549) in 12 drugih del reformacijske vsebine. Umril je 4. oktobra 1565.
6	Ludvik Vergerij	1549/50	Koper	Bil je nečak Petra Pavla Vergerija .
7	Jurij Hätzel	1550/51	Koroška	
8	Janez Mittenburgerus	1553/54	Štajerska	
9	Janez z Grabna pri Kamnu na Koroškem	1556/57	Graben pri Kamnu na Koroškem	
10	Krištof Weitmoser	1557/58	Koroška	
11	Janez Weitmoser	1557/58	Koroška	Krištofov brat
12	Jurij Bitterkraut	1568/69	Koroška	
13	Simon Planta	1568/70	Cerknica	V letih od 1589 in 1593 je služboval kot župnik v Devinu.

²² Prav tam, str. 316.

²³ Prav tam, str. 342.

²⁴ Valvasor v Slavi našteva kranjske plemiške rodbine. Med njimi ne omenja rodbine Kaitschach. Morda je prišlo do napake pri pisanju in je mogoče mišljena rodbina Katschitsch.

14	Erhard Hedeneck	1570/71	Beljak	6. junija 1559 se je vpisal na univerzo v Tübingenu. 10. januarja 1571 se pri doktorski promociji Simona Ostermanna omenja kot doktor medicine.
15	Krištof Putzi	1571/72	Koroška	
16	Melchior Putzi	1571/72	Koroška	
17	Janez pl. Kaitschach ²⁴	1571/72	Kranjska	
18	Žiga pl. Kaitschach	1571/72	Kranjska	Janezov brat
19	Wolfgang pl. Kaitschach	1571/72	Kranjska	Janezov brat
20	Anton Kronecker	1571/72	Kranjska	
21	Jurij Bitterkraut	1572/73	Koroška	
22	Andrej Bühelerus	1572/73	Ptuj	
23	Frančišek baron pl. Stubenberg	1572/73	Ptuj	
24	Daniel baron pl. Stubenberg (1572/73)	1572/73	Ptuj	Frančiškov brat
25	Janez Wels	1574/75	Gorica	
26	Anton Langmantel	1577/78	Vipava	
27	Daniel Flacius	1579/80		sin Matija Vlačiča
28	Janez Langmantel	1579/80	Vipava	
29	Krištof Halvinger	1580/81	Koroška	
30	Filip Bucella	1581/82	Ptuj	
31	Herbard baron pl. Auersperg	1591/92	Kranjska	Rodil se je na Kranjskem leta 1574. 26. avgusta 1592 se je vpisal na univerzo v Tübingen, 1593 pa še v Padovo.
32	Vajkard baron pl. Auersperg	1591/92	Kranjska	Rodil se je leta 1575. 26. avgusta 1592 se je vpisal na univerzo v Tübingenu, 1593 pa v Padovo.
33	Ditrih baron pl. Auersperg	1591/92	Kranjska	26. avgusta 1592 se je vpisal na univerzo v Tübingenu, 1595 pa v Padovo.
34	Herbard baron pl. Lamberg	1591/92	Kranjska	Rodil se je na Kranjskem leta 1578. 26. avgusta 1592 je začel obiskovati univerzo v Tübingenu, 1593 pa v Padovi.
35	Jakob Wabeccius	1591/92	Kranjska	
36	Lenart Faschang	1591/92	Ljubljana	26. avgusta 1592 se je vpisal na univerzo v Tübingenu, 1597 v Padovo. Tu je študiral medicino. V Baslu je bil 18. julija 1599 promoviran v doktorja medicine.
37	Jakob Pantaleon	1595/96	Ljubljana	25. septembra 1592 se je vpisal na univerzo v Tübingenu.
38	David Pantaleon	1595/96	Ljubljana	25. septembra 1592 se je vpisal na univerzo v Tübingenu, 3. novembra 1596 pa v Wittenbergu.
39	Krištof Stettner	1595/96	Ljubljana	25. septembra 1592 se je vpisal na univerzo v Tübingenu.
40	Janez Stettner	1595/96	Ljubljana	2. oktobra 1593 je postal doktor obojega prava.
41	Adam Gabelchoverus	1595/96	Ljubljana	30. marca 1596 je postal doktor medicine.
42	Gregor Schönius	1596/97	Gorica	

43	Marko Roseta	1598/99	Ptuj	
44	magister Bernard Steiner	1599/1600	Koroška	18. decembra 1599 je postal doktor medicine.
45	magister David Verbec	1600/1601	Ljubljana	Rodil se je leta 1577. 20. aprila 1600 je postal doktor medicine. Kot preceptor je bil 16. oktobra 1600 v Tübingenu. Kasneje je bil zdravnik v Tübingenu, Ulmu, Stuttgartu, Augsburgu, Strasburgu in Speyerju. Umril je leta 1644.
46	Pavel baron pl. Dietrichstein	1600/1601	Kranjska	
47	magister Tomaž Schiffman	1600/1601	Celovec	18. avgusta 1600 je postal doktor medicine.
48	Elias Staudach	1600/1601	Koroška	